

BREDASCHÉ

ZATURDAG

COURANT.

den 26 OCTOBER.

Wij WILLEM, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT HERTOG VAN LUXEMBURG, enz. enz. enz.

In aanmerking nemende de noodzakelijkheid van eenige bepalingen te maken, omtrent de eerste uitgifte der nieuwe maten en gewigten, derzelver verificatie en ijkking;

Gezien ons besluit van den 8 juni 1819, en van den 25 juli 1819,

Gelet op het rapport van Onzen Minister van binnenlandsche zaken;

De Raad van State gehoord;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het staat aan ieder fabrikant vrij, de nieuwe maten en gewigten te vervaardigen, overeenkomstig de verordeningen, welke daaromtrent, successiyelijk, door Ons gemaakt zijn, of nog gemaakt zullen worden.

2. En zullen echter geene nieuwe maten of gewigten uitgegeven, of in den handel gebruikt worden, dan nadat dezelve behoorlijk zullen zijn geverificeerd en geijkt.

3. De verificatie en ijkking zal, bij de eerste uitgifte der maten en gewigten, geschieden, door personen, welke Wij daartoe bijzonder zullen committeren, en onverminderd de bepalingen, welke naderhand, op het aankomenden ijk, door Ons zullen worden vastgesteld.

4. Deze personen zullen zich te dien einde van de noodige maten en gewigten, overeenkomende met de standaards, bij de Gedeputeerde Staten voorhanden, moeten voorzien, welke maten en gewigten als standaards, van den darden rang zullen worden aangemerkt na dat dezelve vooraf eene behoorlijke verificatie en stempeling hebben ondergaan.

5. De verificatie, in het voorgaande artikel vermeld, zal geschieden door confrontatie der voornoemde stukken met de standaards, bij de Gedeputeerde Staten berustende.

6. Dezelve zal plaats hebben ten overstaan van eenen of meerdere leden van de Gedeputeerde Staten, door zoodanig hoogleraar in de wis- en natuurkunde, of, bij ontstentenis van denzelfden, door zoodanig officier van de artillerie of genie, als daartoe, door de Gedeputeerde Staten, zal worden uitgenoodigd.

7. Onze Minister van binnenlandsche zaken zal de stempels, daartoe te bezigen, aan de Gedeputeerde Staten doen toekomen.

8. Na dat, van den afloop dezer verificatie, door de Gedeputeerde Staten, openlijk kennis zal zijn gegeven, zullen de fabrikanten der maten en gewigten, zich aan de personen, in art. 3. vermeld, kunnen adresseeren, en de maten en gewigten, door hen vervaardigd, ter verificatie en stempeling aanbieden.

9. De maten en gewigten, welke zij nauwkeurig hebben bevonden, zullen door hen worden gestempeld met twee stempels, waarvan de eerste eene letter, en de andere het bijzonder merk van den ijk zal voeren. De grootte van die stempels, alsmede de letter en de merken, zullen door Onzen Minister van binnenlandsche zaken worden bepaald.

10. Voor het doen van die verificatie en ijkking zal, aan de benoemde personen, door de genen, welke die maten en gewigten aanbieden, een ijkloon worden ter hand gesteld, overeenkomstig het tarief, hetwelk daaromtrent zal worden vastgesteld.

11. Zij zullen van het aantal maten en gewigten, welke zij stempelen, alsmede van het ijkloon, hetwelk hun wordt ter hand gesteld, eene nauwkeurige aantekening moeten houden, en daarvan, elke maand, een volledig staat aan de Gedeputeerde Staten hunner provincie moeten inzenden.

12. Uit de opbrengst van dit ijkloon, zullen worden betaald de kosten van den ijk, voor zoo verre de eerste uitgifte der maten en gewigten betreft, en de gratificaties, welke, aan de voornoemde ijkers, voor hunne werkzaamheden, zullen worden toegestaan.

13. Met den aanvang van den jaar 1821, zal er eene herijking van alle de maten en gewigten, welke, gedurende den jaar 1820, in omloop gebragt zijn, en in den handel gebruikt worden, plaats hebben, deze herijking zal alle jaren herhaald worden.

Onze Minister van binnenlandsche zaken is belast met de executie van het tegenwoordig besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geinsereerd.

Gegeven te Laeken, den 28 September des jaars 1819, van Onze regering het zesde.

W I L L E M.

Van wege den Koning,

J. C. DE MEYER VAN STADREKKE.

F R A N K R I J K.

PARIS den 6 October. Bij eene ordonnantie des Konings, van den 6 dezer, is de vrij uitvoer toegestaan van alle soorten van graan, volgens de bepalingen en voorwaarden, bij de wet van 2 December 1814 vastgesteld, gewijzigd volgens artikel 9 der wet van 16 juli 1819. De uitvoer van meel wordt aan deze zelfde bepalingen onderworpen.

Den 10 October. Gisteren, heeft de maarschalk Gouion-Saint-Cyr, minister van Oorlog, zijn hof bij den Koning gemaakt en is bijna een half uur bij Z. M. gebleven. Z. Exc. schijnt veel beter te wezen.

— De ridder Vigée, voorzitter des Konings, zal op den 15den november aanslaan, ten voordeele der armen, eenen cursus van lectuur met luider stemme openen, dewelke, des maandags, dinsdags en zaturdags van iedere week zal plaats hebben. De maandag zal gewijd zijn aan de eigenlijk gezegde lectuur voor lieden van de wereld, de woensdag aan onderwijs voor jonge lieden, welke tot den predikstoel of voor de pleitzaal bestemd zijn, en de zaterdag tot het opzeggen van rollen voor de zoodanige der beide kunne, welke voor het toneel opgebragt worden. De lessen zullen, van één tot drie ure, tot den 15den februari des volgende jaars inclus plaats hebben. Deze letters zullen met letterkundige, critische en apologetische aanmerkingen, over de kennis in het opstellen en den stijl der verschillende schrijvers, welke werken tot tekst voor de verschillende lessen zullen strekken, doormengd wezen; zoo dat deze oefeningen als eenen cursus van lectuur en litteratuur zal kunnen worden beschouwd.

— Onlangs zijn verscheiden Engelschen van aanzien te Calais ontscheept, om zich naar Parijs te begeven. Onder deze bevinden zich lord Bentinck, lord Churchill en de hertogin Marlborough.

— In den nacht tusschen den 27 en 28sten September, is er, in een dorp, leenskwartier ners van Lorient gelegen, een zware brand ontstaan. Vijf huizen werden in de asche gelegd, en zulks in weerwil van de spoedige aangebragte hulp. Een landman, wiens vrouw drie vondelingen te minne had, was reeds uit het midden der vlammen ontsnapt, toen hij vernam, dat deze ongelukkigen in het huis waren gebleven. Hij begaf zich dadelijk weder derwaarts, en weldra zag men hem met de kinderen wederom te voorschijn komen. Reeds was hij zoo goed als gered, toen een brandende balk nederviel en hem onder het puin begroef. Zijne zelfopoffring was des te meer een beter lot waardig, daar menschenliefde alom de beweegreden was, en hij op geene vergelding kon hopen.

PARIS den 8 October. Heden ten drie uren heeft in de hoofdkerk van Notre Dame de intronisatie plaats gehad van Z. Em. den Kardinaal de Talleyrand Périgord, als Aartsbisschop van Parijs. Deze plegtigheid was merkwaardig, zoo door den toevloed der aanwezigen, als door hare treffende eenvoudigheid. Het koor was bezet door de geestelijkheid, de militaire en burgerlijke Overheid der hoofdstad. Z. E. kwam binnen door de Sacristie en werd aan het koor door den Abt Jallabert ontvangen. De Prelaat antwoordde kortelijk, en nam daarna geknield en het kruis gekust te hebben, plaats op den prachtig versierden troon. Dadelijk daarop begon de plegtige dienst. — Men heeft opgemerkt, dat de Minister van binnenlandsche zaken de Graaf Decazes, dadelijk achter Z. Em. volgde.

Men heeft een koopvaardij vaartuig in de golf van Biscaye gevonden, waarvan de geheele equipage gestorven was. Men heeft bevestigd dat het mogelijk was, dat dit vaartuig uit Kadix kwam en dat de manschappen door de gele koorts konden zijn aangetast, en alzo bevel gegeven, om, indien dit vaartuig (*La Jeune Adèle* genaamd) zich op de fransche kust vertoonde, hetzelfde in den grond te boren. — Men verzekert heden, dat men op de zuidelijke kusten van Frankrijk verdubbelde maatregelen van zekerheid heeft genomen; men voegt er bij, dat het spaansche Gouvernement zelf zich genoodzaakt heeft gezien, om bevel te geven, dat de reeds ingeschepte kleedingstukken van de expeditionaire troepen zouden worden verbrand, ten einde de verdere besmetting op allehande wijzen te voorkomen.

Men meldt uit Napels, dat de vereenigde engelsche en fransche oorlogschepen zans langs de barbaarsche kusten kruissen, ten einde de respectieve Staten aldaar te kennen te geven, dat hunne regeringen besloten hebben niet meer te dulden, dat er voortaan zeerooverij tegen eenige Mogendheid worde gepleegd. — Het napolaansche oorlog- (vervolg op de kant van deze blad)

Bermudez, hebben vereenigd. — De amerikaansche kommandeur Perry, is met eene oorlogssloop te Augusta aangekomen, belast met eene zending van zijne regering. Het oorlogsschip, waarmede hij gekomen was, lag voor het eiland Trinidad ten anker.

Men heeft berichten van de Kaap de Goede Hoop, van den 5 Augustus. Men hield des tijds den oorlog met de Kaffers voortest voor geëindigd. De troepen waren in menigte naar de grenzen getrokken. Uit alle de buitendistricten hadden de inwoners de noodige manschappen geleverd, om het cordon te vormen. Uitenhage was be- (vervolg op de tweede bladzijde.)

De Agenten van de Insurgenten van Venezuela, welke zich alhier bevinden, hebben berigt bekomen, dat de expedite van Magaria op de vaste wal is geland en zich van Barcelona heeft meester gemaakt; dat Brion de spaansche zeemagt in Cumana bijkreeg en verscheidene vaartuigen, met krijgsmiddelen geladen en voor de Spanjaarden bestemd, had vermeerst. — Tot nog toe wordt het gerucht, over Curacao herwaarts gekomen, als of de Insurgenten na deze landing zich dadelijk van de vesting Cumana zouden hebben meester gemaakt, niet bevestigd; het schijnt alleen dat de gelande troepen zich terstond met een deel der Insurgenten, onder bevel van den Generaal

schip Capri is mede onder zeil gegaan, ten einde zijne vlag op de barbaarsche kust te verhoonen.

G R O O T - B R I T A N N I E.

LONDEN den 8 October. De Gouverneur van Canada, Hertog van Richmond, is in den loop der maand Augustus overleden. Volgens particuliere berichten is hij door een tam gemaakt vos gebeten, die kort daarna dol geworden en gestorven is. De Hertog heeft, gedurende veertig dagen na deze beet, daarvan geen ongemak geleden, doch is op eens, na eenen vermoedenden togt, op het gezigt eener groote rivier, door de watervrees overvallen. Vier en twintig uren daarna was hij overleden.

zet door eene sterke afdeeling van het 53ste regiment. De Kaffers hadden op het laatst van Junij eenige partijen uitgezonden, die echter, de wijze vernemende, waarop de grenzen bezet waren, met overhaasting terug trokken.

N E D E R L A N D E N

's GAVENHAGE den 15 October. Heden morgen ongeveer ten half vijf uren, overleed alhier H. K. H. Frederika Louisa Wilhelmina, Hertoginne Douariere van Brunswijk-Lunenbourg geboren Prinsesse van Oranje-Nassau, welke zoo regmatig als hartelijk en algemeen betreurd word.

BRUSSEL den 11 October. Men meldt van de fransche grenzen, dat de meeste departementale legioenen en regimenten ruitery, de fransche armee uitmakende, het aantal manschappen tellen, 't welk aan dezelve voor het loopende jaar 1819 is aangewezen en dat het ontbrekende voor het overige gedeelte, uit de liggings van 1816 en 1817 zal worden aangevuld. — Men rekent intusschen, dat dezelve armee echter nog geene 150,000 man zal bedragen; de kavallerie regimenten onder andere, welke volgens de ordonnantie uit meer dan 300 man moeten bestaan, tellen voor als nog niet meer dan 360, en hebben daarbij groot gebrek aan paarden, zoolang dat deze manschappen nog op verre na niet, als uitgerust kunnen worden beschouwd. — Men spreekt thans veel in Frankrijk van de organisatie van de korpsen der veteranen.

Men meldt uit Rijsel, dat de kommandierende generaal van de zestiende militaire divisie sedert eene maand aanstrengingen heeft bekomen voor 75 officieren op halve soldij, 't welk in 1816, in de departementen du Nord en Pas de Calais alleen, op 1300 gerekend werd, dezer dagen tot zeer verre beneden de helft van dit getal verminderd is.

BRUSSEL den 12 October. De wijnoogst te Wesemael is afgeeloopen; de druif heeft de volmaaksterijheid bekomen, en men schat, dat de oogst het drie dubbele van het vorig jaar zal opleveren.

De aankweeking van den wijnstok is sinds meer dan twee eeuwen in Brabant geweken. De heer Andoor houdt zich, sedert vijf jaren, met zoo veel geduld als beleid bezig, om denzelven weder te herstellen. Men moet zijn wijngaard beschouwen, om zich een denkbeeld te vormen van den goeden uitslag, in zulk een kort tijdsbestek door hem vrekregen, en hetwelk bijna ongeloflijk schijnt, wanneer men in aanmerking neemt de vooroordeelen en hindernissen van allerlei aard, waarmede hij te kampen gehad heeft. Verscheiden grondbezitters zijn voornemens, zijn voorbeeld te volgen, en, binnen weinige jaren, zul len wij heuvels, die thans het beeld der onvruchtbaarheid vertoonen, in fraaije wijn-bergen herschapen zien. De bewerker der herstelling van zulk een belangrijken handelstak verdient gepaste lofspraak.

HAARLEM den 12 October. Met de laatste londensche berichten verneemt men, dat Z. M. schip van oorlog, *Prins Frederik*, den 5 October nog in Mountsbaij voor, anker lag. Het was bij voortduring zeer lek, zoo dat er bij afwisseling ploegen volks van den wal aan boord werden gezonden, om de pompen gaande te houden. Den 4 verwochte men reeds een engelsch oorlogswaartuig, om het zelve schip naar Plymouth te begeleiden en den 5 zijn er werkelijk verscheidene engelsche koninksskoters, sloepen en ligters in Mountsbaij aangekomen, met sparren en andere benodigdheden, ten einde het geuoemde schip van noodkosten te voorzien.

ZIERIKZEE den 11 October. Heden ziet men, alhier op de oude Haven, bij de Steenen of Gasthuisbrug, alsmede op de vischmarkt, de kastanje-boomen, voor de tweedemaal in de jaar, in vollen bloei.

's HEEROGENDEN den 14 October. De najaars exercitien zijn alhier afgeeloopen; gisteren hebben wij, ten slotte de 2de Afdeeling Infanterie en het Regiment Zwitsers No. 29, te zamen zes bataillons formeerende, op de plein achter het fort Isabelle regts van de chaussee onder de bevelen en aanvoering van den heer Generaal Majoor de Berens, Provinciaal Kommandant van Noord-Brabant vereenigd gezien. De schoone houding van den soldaat, gepaard met de prompte uitvoering van alle bewegingen en vuren, heeft een ieders bewondering tot zich getrokken, voornamelijk omtrent een troep, van wiens kort en momentaneel bestaan men eene dergelijke exercitie niet verwachten kon.

PRIJZEN DER EFFECTEN.
Amsterdam den 15 October.

Werkelijke Schuld.	2 1/2 pCt.	43 1/2	a	44
Certific. uitgestelde dito		10	a	10
Kans-Biljetten		25	a	25 1/2
Schuldbek. Sijndik		98	a	98 1/2
Idem nieuwe Sijndik	5 pCt.	93 1/2	a	94 1/2
Nederlandsche Bank.		117 1/2	a	118 1/2
Oblig. Rusland		89 1/2	a	90 1/2
" Spanje 1805	5		a	
" " 1807	5 1/2		a	
Weener Certificaten	5 1/2	15	a	15 1/2
" Metaliek	5	29	a	29 1/2
" " " " " "	5 1/2	67 1/2	a	67 3/4
" " " " " "	5 1/2	33 1/2	a	33 3/4
" " " " " "	1	13 1/2	a	13 3/4
" Bank	5	48 1/2	a	50
" dito	4	38 1/2	a	40
Certific. Monte Napol.	5		a	
" Napels	5	66 1/2	a	67 1/2
Obl. Amer., Hope c. f.	5 1/2	105	a	105 1/2

MARKT-PRIJZEN der Stad BREDA,
van den 15 October 1819.

Het Veertel Tarwe	f 7:10:—
De Zak Rogge	Oude 5:6:— Nieuwe. 5:6:—
Het Veertel Gerst (witte)	4:5:—
Boekwijn	4:6:—
Haver	2:11:—
Fijn Tarwe Meel (per Amst. pond.)	2:12
Grof " " "	1:6
Rogge Meel " " "	—:—:—
Boter " " "	8:—
Aardappelen (per Amst. ton.)	3:15:—
1 Pond Fijn Tarwe Brood	2:12
De 2 Pond Grof. " " "	2:12
De 6 pond Rogge Brood	5:4
Het pond Rundvleesch	5:—
" Kalfsvleesch	5:8
" Schapevleesch	6:—
" Versch Varkenvleesch	6:—
" Gerookt " " "	9:—
De 1000 pond Hooi	13:10:—
" Stroo (Rogge) 1000 pond	7:17:8
Het 1000 Biken Telhout	3:—:—
Doof Hout	—:—:—
De Kar Spaanders.	4:—:—
" Struiken	4:6:—
De 100 Mutsaard	2:12:—

A D V E R T E N T I E N.

B E K E N D M A K I N G.

Den opzittenden Notaris **ADRIANUS WILHELMUS DE KLERCK**, residentende te Oudenbosch, zal publiek ten verzoeken van **JOH. MARINISSEN**, koopman in Beesten, woonende te Oosterhout, presentereen te verkoopen.

50 Stuks **HOORNBEESTEN**, zoo Kalfdragende als Vaarsen en Hokkelingen.

De geene die genegen zijn te koopen, komen ten Hui- ze en Herberge van **ANTONIJ HORSTEN te Gastel**, op Zaterdag den 23 October 1819, des 'smorgens om 9 uren aanhooren de Conditien en doen hun voordeel.

* Bij **F. B. HOLLINGERUS PIJERS** alleen gekwalificeerd Kollekteur der Kon. Nederl. Loterij te Breda, zijn voor de 123ste Loterij waarvan de trekking begint op Maandag den 18de dezer, nog Heele en Gedeelten van Loten zoo in Koop als Huur te bekomen.

* Bij **W. VAN BERGEN & Comp.**, te Breda, is van de pers gekomen en alomme verzonden:

BEREDENDE ALPHABETISCHE REGISTERS op de Wetten op den Ophef van de In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, waaruit men met een opslag van het oog kan zien, wat men te verrigten hebbe, om in alles overeenkomstig de wetten te handelen; tot gebruik en gemak, zoo van de heeren kooplieden als ambtenaren, door **O. van Cattenburgh**, opgedragen aan **Z. E. den Heere Staatsraad, Directeur Generaal APPELIUS**, (tweede gedeelte, eerste stuk), bevattende de beredende registers op de wetten op het Zout en Pekel, Zeep en Potasch enz., op den Turf, op de Steenkolen, op het Last en Tonnengeld, en op het Buitenslandsch Gedistilleerd a f 2 2 0

NB. Bovenstaande Registers, zijn ook ieder afzonderlijk te bekomen, als:

De WET op het Zout en Pekel, groot 1 vel a f 0-2-8

— op het Zeep, Potasch enz. 1 1/2 vel f 0 3-0

— op de Turf, 3 1/2 vel. f 0 8 8

— op de Steenkolen, 2 1/2 vel f 0-6-0

— op het Last en Tonnengeld, 13 1/2 vel f 1-7-0

— op het Buitenslandsch Gedistilleerd, 1 1/2 vel f 0-4-8

* Bij **W. VAN BERGEN EN COMP.** zijn de navolgende nieuw uitgekomen Werken voor handen: als:

I. **VROUWENWAARDE**, een 7-ferceel it d' eroo- te Wereld, naar het Hoogduitsch van **CAROLINE PICHLER**, GEB. VAN GREINER, 2 deelen.

II. **REIS d' or Engeland, Wallen en Schotland**, gedaan in het Jaar 1816. door **S. H. SPIKER**, Koninklijk Pruisischen Bibliothecaris, Medelid der Philosophical Societij en der Societij for the encouragement of Arts, Manufactures and Commerce te Londen, uit het Hoogduitsch vertaald.

III. **DE BATTUECAS**, door **MEVR. DE GENLIS**, naar het Fransch, 2 deelen.

IV. **OVER HET WEZEN EN DEN OMVANG VAN DE STAATS POLITIE**, door **MR. S. NEUMARK**, Advocaat te Groningen.

V. **LEVENSGESCHIEDENIS VAN JOHN HARRIOTT**, of des zelfs Reizen door **VIER WERELDDEELN**, naar 't Hoogduitsch, van **G. A. FISCHER**.

VI. **HET GELOOF DER CHRISTENEN**, tot nut van Waarheidlievende vrienden van het Christendom, duidelijk en vrijmoedig voorgesteld door **JOHANN GEORG MULLER**, Professor te Schaafhausen, uit het Hoogduitsch vertaald door **J. CORSTIUS**, Predikant te Hogeveen. (Het vervolg op de kant van deze bladzijde.)

VII. GESCHIEDENIS DES CHRISTENDOMS, door **DE DOOS VAN PANDORA**, met platen.

IX. TAFERELEN VAN BRAZILIE door **C. A. FISCHER**, Schrijver der *Valeren van Valencia*, Madrid, enz. naar het Hoogduitsch.

X. ONTMOETINGEN op eene Reis met het SCHIP BRIFION, naar het **ELAND PITCAIRN**, be- zigtende eene belangrijke schets van den tegenwoordigen toestand der Braziliën en van spaansch Amerika, door **J. SHILLIBER**, Luitenant bij de Koninklijke Marine, naar de tweede uitgave uit het engelsch vertaald.

XI. BESCHRIJVING VAN HET EILAND GURACAO en onderhoorige EILANDEN, uit onderscheidene stukken, bijdragen en opmerkingen gemaakt, door **EEN BEWONER** van dat Eiland.

XII. ARISTON OF SCHILDERING VAN MENSCHLIJKE GROOTHEID VAN GEEST EN GOEDHEID VAN HART, tot opwekking van deugd en vaderlandsele in jeugd.

XIV. ALMANAK DER NATUUR, voor iedere maand van het jaar, met kunstsplaatjes, tweede druk.

XV. RAADGEVINGEN AAN LIJPOCHONDRIKSEN, ten dienste van allen, die met de Nijf- zucht gekweld zijn, of vreezen, door deze kwaal te zullen worden aangerand, door **Dr. G. W. BECKER**, beoefend Geneesheer te Leipzig, naar den meningen druk uit het Hoogduitsch vertaald.

XVI. L. J. SNEL, onderhandelende en leetrijke GESCHIEDENISSEN VOOR DE JEUGD, naar den derden Hoogduitschen druk, door **W. GOEDE**, Remonstrantsch Predikant te Rotterdam, met platen.

XVII. HET KLOOSTER TE VALLOMBROSA, door **LUDWIG VON BACZKO**, uit het Hoogduitsch.